

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртъкъ. Цѣна-та за едикъ годинъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе; въ кайме и въ пощенскы Турскы тимбры (пулове) 60 гроша за годинъ. Спомоществованія-та трѣбва всякога да сж прѣдплатены и да ся испращатъ въ полиціа, въ грунъ, въ кайме или въ пощенскы тимбры (пулове) Турскы, Нѣмскы, Прускы, Русскы или Французскы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградъ. Извѣстія ся вмѣстятъ по 2 гр. на редъ-то.

Година 2.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЪКЪ, 18 АВГУСТЪ 1877.

Брой 33.

КАКЪ МОЖЕМЪ ДА ПРОСЛАВИМЪ БОГА НАЙ-ДОБРЪ ?

Онѣзи, които сж навикнали да мислятъ за длѣжности-тъ си къмъ Бога, често ся смутяватъ отъ въпросъ-тъ отпосително до колко имъ е дозволено да слѣдватъ побужденія-та и желанія-та на естество-то си. Всички-тъ учители на Христіанскъ-тъ религія ся съгласуватъ че человекъ, ако и да е длѣженъ да слѣдва съ вниманіе свѣтскы-тъ си работы, то пакъ главна-та цѣль, за която той е създаденъ, е да славя Бога. И тука ся пораждатъ мнѣний-тъ въпросъ: Какъ можемъ най-добрь да прославямы Бога ?

Много ся е говорило и писано върху този прѣдмѣтъ прѣзъ минлы-тъ 18 вѣкове, и двѣ твърды важны заблужденія върху него сж ся приели отъ учители съ крайны и противоположны възгядове. Както е обыкновенно въ такыва случаи, и два-та тѣзи възгядове съдържатъ нѣкаквъ истинъ въ себе си; но цѣла-та истина може да ся намѣри само като избѣгваемъ крайности и слѣдуваме единъ среденъ пътъ.

Първо-то заблужденіе е у онѣзи, които учатъ че человекъ-то естество е толкова съвършенно развратено щото е опасно и даже грѣшно да слѣдуваме кои-да-сж отъ желанія-та му. Тѣ мислятъ че смы толкозъ слаби и невѣжи, щото даже ако да сполучимъ да направимъ единъ стѣпкъ на прѣдъ безъ да паднемъ, втора-та ни стѣпка ще ни заведе въ по-голѣмо окаянство. Тѣ считатъ человекъ-то естество за толкова съвършенно растлѣнно щото сж готови да осжждатъ всякъ мисль, всяко чувствованіе и всяко желаніе, като обявяватъ че тѣ трѣбва да сж лошы, защото тѣ произхождатъ отъ лошо-то имъ естество. И така тѣ учатъ че най-добрь-тъ начинъ за да прославямы Бога е да съкрушимъ всички-тъ тѣзи побужденія и чувствованія. Тѣ ни заповѣдватъ да побѣждамы охотъ-тъ си, и да ся хранимъ само съ такавъ храна, която може само да крѣпи живота ни. Тѣ ни казватъ да съкрушимъ естествени-тъ си желанія, и да отпразнимъ всички-тъ си мысли съ любовъ къмъ Бога. Ако единъ человекъ обыча общество-то, тѣ му казватъ да ся отдалечи отъ свѣтъ-тъ и да живѣе въ уединеніе; ако той има вкусъ или дарбъ за нѣкои отъ искусства-та или отъ науки-тъ, той трѣбва да ги напусне като едно искушеніе къмъ зло. Тѣ му заповѣдватъ да избѣгва всяко нѣщо, къмъ което естество-то му го привлича, и го учатъ че за да прослави Бога, той трѣбва да истрѣби всички-тъ си естествени желанія които Богъ му е далъ. Истина е че Библията ни учи твърдъ ясно че человекъ-то естество е съвършенно раз-

вратено, и че отъ такъвъ лошъ источникъ нищо добро не може да произлѣзе; истина е още че самъ Христосъ ни казва че онѣзи нѣща които изливатъ отвѣтрѣ осквърняватъ человекъ. Отъ това е явно че основа-та на такъва ученіе е право, но само-то ученіе е твърдъ криво, защото ний не трѣбва да забравямы че смы приели естество-то си отъ Бога. Истина е че ний смы го осквърнили до толкова щото сега то е твърдъ лошо естество, но наша-та длѣжностъ е не да ся опитваме да го съсыпваме, но да ся трудимъ да го прѣчиствамы.

Второ-то заблужденіе е точно противно на първо-то и ся намира у онѣзи които казватъ че понеже наше-то естество е всадено въ насъ отъ Бога, то ний смы длѣжни да слѣдуваме побужденія-та му. «Какъвъ по-добрь начинъ може да има,» пытатъ тѣ, «по който да прославямы Бога отколкото да слѣдуваме побужденія-та, които той е турилъ въ насъ, и да задоволяваме желанія-та които той е всадилъ въ насъ?» И така тѣ ни казватъ да слѣдуваме свободно естествени-тъ си побужденія и чрѣзъ това ний ще можемъ най-добрь да прославимъ Бога. Въ това мнѣніе има малко истина. Грѣхъ-тъ ако и да е направилъ голѣмо зло, той не е можилъ да съсыпне съвършенно Божіе-то рѣководеніе, и въ человекъ-то естество още оставатъ доста добры и благородны слѣды, които да покажатъ божественно-то му начало. И понеже Христосъ ни учи че смы отговорни за право-то употребленіе на способности-тъ които Богъ ни е далъ, то ний можемъ да заключимъ че смы отговорни и за право-то употребленіе на естество-то си. Но ний никога не трѣбва да забравямы че това естество е осквърнено отъ грѣхъ-тъ. Истина е че то е драгоцѣненъ даръ за насъ отъ Бога, ний обаче смы длѣжни не да го слѣдуваме слѣпо, но да ся трудимъ да ся прѣчисти и да ся повърне то на първоначално-то си прѣвѣсходство.

Прочее, ако желяемъ да прославямы Бога по най-добрь-тъ начинъ, ний трѣбва да ся молимъ Богу да възобнови естество-то ни, така щото да можемъ да имамы святы и непорочны желанія. Ако человекъ слѣдва слѣпо желанія-та на естество-то си, слѣдствія-та ще бѣждатъ крайно злы; но не трѣбва да мислимъ че Богъ не може да възобнови първоначалнъ-тъ чистогъ на свое-то си дѣло. Богъ не върши това изведнѣждъ, но той постепено освятава онѣзи които го търсятъ чрѣзъ Христа, додѣто наконецъ тѣ станатъ приготовени да живѣятъ съ него прѣзъ вѣчность-тъ. По този начинъ ний можемъ да бѣдемъ увѣрени че, ако слѣдуваме новы-тъ побужденія, които той тура въ насъ, ако обработваме новы-

тъ чувствованія всадены въ насъ, и ако подчиняваме желанія-та си и дѣйствія-та си на новы-тъ стремленія които той ни вдѣхнува, ний ще можемъ най-добрь да го прославимъ. *Р. Т.*

БОГЪ ИЗБИРА СЛАБЫ-ТЪ ЗА ДА ПОСРАМИ СИЛНЫ-ТЪ.

«Богъ избра безумны-тъ на свѣтъ-тъ, да посрами мѣдры-тъ: избра пакъ Богъ немощны-тъ на свѣтъ-тъ, да посрами силы-тъ. Оце и худородны-тъ на свѣтъ-тъ и унищожены-тъ избра Богъ, и тѣзи които не сж нищо, за да съсыпне които сж нѣщо; да ся не похваля прѣдъ него ни една плоть.» 1 Кор. 1; 27—29.

Когато Богъ рѣши прѣди потоцъ-тъ да погуби человекъ-тъ, и искаше да избави нѣколко души отъ тѣхъ, той не заповѣда на нѣкой князь, който имаше много человекъ и войски на свое расположеніе, да направи ковчегъ-тъ, но на слабого Ное, който измѣчвалъ душъ-тъ си между нечестивы-тъ человекъ. Най-важнъ-тъ мѣдростъ, щѣхмы да изберемъ нѣкой царъ, който да може лесно да свърши ковчегъ-тъ, но Богъ избра единъ простъ и слабъ человекъ, който съ години ся мѣчи додѣ да го свърши.

За нѣкои причины едно врѣме щѣше да стане голѣмъ гладъ за нѣколко години, отъ който можехъ да измрѣтъ множество народъ и добытъкъ по цѣлы области. За да не измрѣтъ всички-тъ Богъ опрѣдѣли единъ человекъ, който да промысли каквы средства да ся употребятъ за това дѣло. Кого избра Богъ за тѣзи работы? Иакова ли, Фараона ли, или нѣкой другъ князь? Не; той избра Иосифа, най-малкий-тъ сынъ на Иакова, единъ бѣденъ робъ, който бѣше лѣжалъ много врѣме въ Египетскы-тъ тъмници. Богъ избра послѣдний-тъ человекъ, когото ний щѣхмы да изберемъ.

Еврей-тъ бѣхъ въ робство у Египетъ, дѣто тѣ бѣхъ угнетявани по всякъ начинъ; тѣ извыкахъ къмъ Бога, и Богъ рѣши да ги избави отъ угнетители-тъ имъ; но кого избра той за това важно дѣло? Единъ овчаръ. Богъ не избра нѣкой прочутъ витія който да може искусно да прѣдума Фараона да пустне Израилевы-тъ людие, и още да убѣди людие-тъ да трѣгнѣтъ подиръ него; но той избра Моисея, който не бѣше «благорѣчивъ, нито отъ вчера, нито отъ завчера,» но бѣ «тежкоустъ и тежкоязыченъ.» Наистинъ, Моисей бѣше изучилъ мѣдростъ-тъ Египетскъ, и 40 години прѣди призваніе-то му отъ Бога, той ся помѣжи да стори нѣщо за народъ-тъ си, като мисляше че той ще може да го избави, но Богъ не намѣри за добро

тогава да помага на Моисея, и за това го прати въ горъ-тъ да пасе овцы за 40 години. Слѣдъ това Моисей бѣше много смиренъ человекъ, и когато Богъ го повика и му заповѣда да отиде да изведе Израилъ изъ Египетъ, той отговори: «Кой съмъ азъ да идѣ при Фараона, и да изведѣ сынове-тъ Израилевы изъ Египетъ?» Той ся извиняваше прѣдъ Бога като казваше че той бѣше простъ и не краснорѣчивъ и пр.; но Богъ му заповѣда да върви на дѣло-то. Да, Богъ избави Израилевы-тъ людие чрѣзъ Моисея овчаръ-тъ.

Едно врѣме Еврей-тъ ся бѣехъ съ Филистиняны-тъ, между които имаше много едри и силни исполини. Еврей-тъ много бѣхъ ся уплашили и незнаехъ какъ да правятъ. Единъ Филистимецъ на име Голиаѳъ, излизаше всякой день да хули и да заплашва Израилевы-тъ полкове; но между тѣзи послѣдни-тъ нѣмаше ни единъ който да излѣзе срѣщо този Филистимецъ. Случи ся че единъ младъ овчаръ отиде въ Израилевы-тъ станъ да посѣти брати-та си. Той видѣ Голиаѳа и чу хулы-тъ му, и ся рѣши да излѣзе да ся бие съ него; но братия-та му и други-тъ войници му ся присмивахъ. Той отиде при царъ-тъ за да му иска позволеніе да отиде да погуби Филистимецъ-тъ, но и царъ-тъ ся двоуми за способность-тъ му. Израилтяни-тъ не щѣхъ да изберѣтъ онова овчаръ, което Богъ бѣше избралъ. И така Богъ посрами силы-тъ — всички-тъ военачалници Израилевы и Филистинскы — чрѣзъ слабого Давида, и прослави свое-то си име.

Человекъ-тъ съгрѣшихъ и изложихъ себе си на вѣчно погубленіе. Богъ отъ голѣмъ-тъ си любовь ся рѣши да имъ прати Спаситель. Какъ дѣвицъ избра той за да роди този Спаситель, Сынъ Божій? Той не избра нѣкой князь или другъ нѣкой богатскъ дѣщеръ, споредъ какъто человекъ-та мѣдростъ бы очаквала, но избра единъ сиротъ която бѣ обручена за единъ дърводѣлецъ. Този Спаситель дойде въ свѣтъ-тъ и почна да върши велико-то си дѣло за избавленіе-то на человекъ-тъ. Той имаше нуждъ отъ служители които да идѣтъ по свѣтъ-тъ да проповѣдватъ спасително-то му благовѣстіе. За това важно дѣло той не избра нито държавны мѣжје, нито военачалници, нито учены и прочуты философы, но избра просты рыбаы. Чрѣзъ такыва человекъ той избра да побѣди свѣтъ-тъ.

Безъ да привождамы повече фактове върху този прѣдмѣтъ, ще кажемъ че Богъ е извършвалъ и извършва важны дѣла въобще чрѣзъ слабы средства, и по този начинъ е посрамявалъ силы-тъ и горделивы-тъ. Това е было и бѣва тѣй особно въ распро-

странение-то на царство-то Божіе. Наистинх Богъ е употреблявалъ въ службѣ-тъ си и нѣкои силы мжжіе. Нѣкои отъ главны-тъ распространители на Царство-то Христово сѣ были доста учени и мѣдри чловѣци. Никой не отказыва че Апостолъ Павелъ е былъ единъ отъ най-учены-тъ и най-способны-тъ Евреи на онова врѣме. Но Богъ не е прашалъ такыва чловѣци на службѣ-тъ си прѣди да ги направи слабы, т. е. прѣди да ги смири и да ги направи да усьщатъ че тѣ безъ неговѣ-тъ помощи не можѣтъ да извършатъ никое важно и добро дѣло. Моисей бѣше ученъ и способенъ мжжъ, който желалъ е да избави народъ-тъ си, но Богъ не го прати на това важно дѣло прѣди да го направи да усьща че той бѣ слабъ и че отъ само-себе си не можеше да сторѣ нищо за Израиля. Павелъ бѣше ученъ и даровитъ, но Богъ го прати да проповѣдва слѣдъ като го направи да разбере че свѣтска-та мѣдрость е безумство прѣдъ Бога. Тѣй е бывало и съ други чрѣзъ които Богъ е избиралъ да извърши важны дѣла.

Причина-та защо Богъ дѣйствува по този начинъ ся излага явно въ горѣспоменхтый-тъ стихъ. «*За да ся не похваля прѣдъ него ни една плѣтъ.*» Человѣческо-то сѣрдце е растлѣно и е готово да притязва за себе си славу-тъ на всяко знаменито дѣло. Человѣкъ е наклоненъ да забравя Бога и да хвали себе си. Щомъ нѣкой извърши нѣщо знаменито, чловѣци-тъ почиватъ да му отдаватъ най-высоки похвалы. Такова поведѣніе е обезчестително за Бога и вредително за чловѣци-тъ, които по този начинъ можѣтъ лесно да забравятъ Бога, и тѣй да погнѣхѣтъ. И за това Богъ, за да прѣдпази чловѣци-тъ отъ такыва заблужденія и злы слѣдствія, употреблява славы орѣдія чрѣзъ които да извършава великы дѣла между чловѣци-тъ, или ако нѣкога употреблява силы орѣдія, той първо ги смирява.

Отъ това що смы казали можемъ да ся научимъ единъ доста важенъ практическы урокъ. Ако искамы да извършимъ нѣщо за напѣдѣкъ-тъ на царство-то Божіе и за спасение-то на чловѣци-тъ, пый трѣбва да ся смирявамы и да чувствувамы слабость-тъ си. Павелъ каза че бѣше силенъ тогава когато усьщаше слабость-тъ си.

САНДВИЧЕСКЫ-ТЪ ОСТРОВИ.

Сандвическы-тъ острови ся открехъ на 1778. Тогава жители-тъ на онѣзи островы бѣхъ невѣжидолопоклонници и по нѣкога приносяхъ чловѣческы жертвы. Нѣкои отъ чуждестранны-тъ мореплаватели, които посѣщавахъ по нѣкога онѣзи островы, прѣнесохъ тамъ нѣкои отъ най-злы-тъ пороцы на просвѣщены-тъ народы. Жители-тъ бѣхъ подъ строго тиранство, което ги унижаваше; тѣ бѣхъ робіе на главатарі-тъ си, а главатарі-тъ имъ бѣхъ робіе на царь-тъ.

Евангеліе-то Христово тогава не бѣше извѣстно по онѣзи островы. Въ начало-то на този вѣкъ имаше ни единъ Христіанинъ по цѣлѣ Полинезіи. На 1819, царь-тъ на Сандвическы-тъ островы, Камехамеха, ся разболѣ злѣ, и като го наближи смърть-та, той покани единъ чуждестраненъ търговецъ да дойде да го поучи нѣщо за Богъ-тъ на когото ся покланяхъ въ земѣ-

тъ отъ дѣто той бѣ дошелъ. За жалость, обаче, този търговецъ, както мнозина други, ако и да бѣ отъ единъ просвѣщенъ и Христіанскъ странъ, не знаеше почти нищо за Спаситель-тъ; той запѣхъ прѣдъ царь-тъ, защото не знаеше нищо за любовь-тъ и милость-тъ Христовѣ, и горкый-тъ царь умрѣ безъ да ся научи за спасителный-тъ пѣтъ.

На сѣщѣ-тъ години нѣколко Христіани въ Америкѣ, побудени отъ нѣкои млади Сандвичаны които бѣхъ отишли тамъ съ нѣкои мореплаватели, отплувахъ за онѣзи островы безъ да знаѣхъ дали ще бѣдѣтъ пріетни отъ тамошны-тъ жители или не. Когато тѣ бѣхъ на пѣтъ-тъ за тамъ, Богъ приготвяше сѣрдца-та на жители-тъ да ги пріематъ. Слѣдъ пѣтъ мѣсечно пѣтуване все по море, тѣ пристигнахъ въ Хавай на 4-ый Априль, 1820, като мислехъ че ще посрѣщѣхъ силы съпротивленія отъ идолопоклонство. Тѣ намѣрихъ, обаче, че тамъ наскоро бѣхъ станали голѣмы промѣненія. Вѣтхый-тъ царь бѣше умрѣлъ, а новый-тъ бѣ унищожилъ религіозно-то имъ установление, *табу*, заповѣдалъ бѣ да ся съсыпѣтъ всички-тъ доли, далъ бѣше примѣръ да ядѣтъ мжжіе заедно съ жены, въздигналъ бѣ жены-тъ на равнѣ степенъ съ мжжіе-тъ, и народъ-тъ очакваше за благовѣстие-то което онѣзи Христіанскы проповѣдници имъ заносяхъ, и тѣй ся испълнихъ буквально думы-тъ на пророкъ-тъ, който казва: «*И острови-тъ ще очакуватъ неговѣ-тъ законъ.*» Царь-тъ почнѣ да ся учи, и слѣдъ три мѣсецы можеше да прочита Евангеліе-то; училища ся отвори хъ въ много мѣста, и жители-тъ въобще, главатарі-тъ и подданици-тъ, зехъ голѣмо участие въ възрождение-то на народъ-тъ.

И какво е извършилъ Богъ тамъ прѣзъ половинъ вѣкъ? Тамъ ся е установило едно Христіанско правителство, и народъ-тъ е станалъ единъ Христіанскы народъ. Ако и да сѣ малко на брой и слаби въ нѣкои отношенія, Сандвичаны-тъ сѣ ся припознали отъ други-тъ държавы за народъ, и сѣ напѣдѣкъ-тъ си тѣ сѣ принесли славу на чловѣческо-то семейство. Въ нѣкои отношенія тѣ даже сѣ надпрѣварили нѣкои отъ по-стары-тъ държавы. Тамъ сѣ ся установили училища, коллегіи, сѣдилища, мѣдри и справедливи закони, печатниці и пр. Освѣнъ нѣколко изданія отъ Слово-то Божіе, повече отъ 150 съчиненія, религіозны, въспитателны и научны, сѣ ся печатали на тѣхный-тъ языкъ.

По най-голѣмо-то промѣненіе е станало въ характеръ-тъ на народъ-тъ. Тамъ Евангеліе-то е имало едно отъ най-славны-тъ вѣстѣржествования които сѣ извѣстны въ църковнѣ-тъ исторіи. Около десетъ години слѣдъ пристиганіе-то на Христіанскы-тъ проповѣдници, Духъ Божій ся излѣ тамъ съ такава сила щото хляды душы усърдно пытахъ за спасителный-тъ пѣтъ. Прѣзъ шесть години (отъ 1838 до 1844) ся пріехъ въ членство-то на разны-тъ тамъ църквы, слѣдъ строго испытаніе, 27,000 души. Прѣди нѣколко години почти всички-тъ чуждестранни проповѣдници оставили онѣзи островы, и островитяни-тъ не само сѣ поддържали и достойно управлявали свои-тъ Христіанскы и други заведе-

ніе-то на Христіанскѣ-тъ вѣрѣхъ по други островы.

Въ това кратко изложѣніе на напѣдѣкъ-тъ на Сандвичаны-тъ трѣбва да споменѣмъ и друго забѣлжително нѣщо. Колко разноскы сѣ станали за обращаніе-то на тѣзи жители отъ грубы идолопоклонницы въ просвѣтены Христіани? Всичкы-тъ разноскы, отъ начало-то до край-тъ на тѣзи честитѣ работѣ, сѣ были по-малко отъ половинѣ-тъ на онѣзи които сѣ потрѣбны за построение-то на единъ първыи класъ броний корабъ!

ВИКТОРЪ ХЮГО.

Викторъ Хюго е едно отъ най-любопытны-тъ лица въ Европѣ. Този Френецъ, ако и да е 74 годишенъ старецъ, е и днесъ здравъ мжжъ, краснорѣчивъ витія и дѣятеленъ писатель, както и въ младость-тъ си.

Слѣдъ като проживѣ въ изгнаніе отъ Франціи 18-тъ години, когато Наполеонъ III царуваше, Викторъ Хюго ся завърнѣ най-послѣ въ отечество-то си за да земе участие въ бурны-тъ проишествія прѣзъ минѣлы-тъ четыры години, и сега е единъ пожизненъ Свѣтникъ на Държавѣ-тъ, избранъ отъ Паризъ. Той ся отличава съ възвышенный-тъ и благородный-тъ си характеръ, и който е прочиталъ съ вниманіе поетическы-тъ му съчиненія и повѣсти не може да ся съмнѣва че той е мжжъ съ бляскавы способности. Негова-та искренность ся е доказала и подтвърдила много пѣти отъ жертвы-тъ, които той е правилъ въ защитѣ на вѣрванія-та и убѣжденія-та си. Животъ-тъ му е былъ чистъ, великодушенъ и благороденъ, отъ начало до конецъ.

Той всякога е былъ нѣжно прѣдаденъ на женѣ си и дѣца-та си, и любовь-та му къмъ отечество-то му е была горѣща и постоянна. Може още да ся каже навѣрно за Викторъ Хюго че, ако въ нѣкои политическы отношенія и да ся съгласява съ единъ пасмнѣхъ хора безбожници, той всякога е былъ благочестивъ и сѣрдеченъ Христіанинъ.

Животъ-тъ му е былъ труденъ и усиленъ. Баща му е былъ единъ голѣмецъ и Генералинъ въ Наполеоновскы-тъ войны; а майка му е была много противна на първѣ-тъ Революіи.

Въ млади-тъ си години Викторъ Хюго е былъ единъ отъ привърженници-тъ на царскѣ-тъ династіи; днесъ, обаче, той е единъ отъ най-горѣщы-тъ республиканцы. Още въ младость-тъ си той е показвалъ голѣмъ поетическъ дарбъ. Баща му го назначилъ за войникъ, но той не рачилъ да отиде да ся учи въ военно училище, и постоянно да пише стихове. Когато былъ на петнадесетъ години, той прѣдставилъ на Френскѣ-тъ Академіи едно стихотвореніе за награда-тъ, който това учреждение дава всякъ годинѣ на съчинителя на най-хубаво-то поетическо дѣло; припознало ся че негово-то стихотвореніе е най-изячно-то отъ всички-тъ прѣдставены на Академіи-тъ, но тя му отказала награда-тъ, защото былъ твърдъ младъ.

Наскоро, обаче, той ся прославилъ като поетъ; и когато былъ още младъ, той пріелъ единъ годишнѣ награда отъ царъ Карла X. Тогава той ся опыталъ да пише повѣсти, и сполучилъ и въ това прѣдпріятіе както и въ стихотвор-

ство-то. Съ врѣме той познавалъ за употребленія-та и угнетенія-та на Бурбонскѣ-тъ династіи, и когато Лдовикъ Филиппъ ся качилъ на прѣстолъ по слѣдствіе на революіи-тъ, Викторъ Хюго го поддържалъ и словомъ дѣломъ, и за това царь-тъ го въздвигналъ отпослѣ на чинъ-тъ Държавенъ Свѣтникъ.

Когато революція-та въ 1848 избухнѣ въ Франціи, Викторъ Хюго бѣше единъ отъ най-знамениты-тъ политическы мжжіе. Той быде избранъ членъ на Народно-то Събрание като прѣдствителъ на Паризъ, и най-напѣдѣ бѣше умѣренъ въ политическо-то си дѣлствіе. Но когато Наполеонъ станъ прѣдсѣдатель, той прѣминѣ къмъ съ бодолубивѣ-тъ партіи, и изсыпавъ всякий-тъ жаръ на краснорѣчіе-то прѣзъ оногози чловѣка когото той прѣзрително наричаше «*Малкый Наполеонъ.*»

Когато Наполеонъ прогласи себе за Императоръ, Викторъ Хюго съ многы други ратници на свободѣ-тъ, благодѣтели на чловѣчество-то, были изгнаны изъ отечество-то си. Той отиде въ Джерсей, и отъ тамъ въ Герисей, дѣто прѣкарваше врѣме-то си въ писаніе поемы и повѣсти, и не ся върнѣ въ Франціи чакъ до паденіе-то на Наполеона, когато той ся завърнѣ ся пріе въ Паризъ най-въсхитително.

Най-высока-та похвала, която можда ся отдаде на Викторъ Хюго, е стои въ това, че даже и непріятелъ-тъ му уважаватъ искренность-тъ на побужденія-та му и почитатъ благородство-то на характеръ-тъ му.

ГЕРМАНСКИ-ТЪ УЧИЛИЩА.

Често казватъ, че една отъ многото причины за които Пруссія излѣзъ побѣдоносна срѣщо Франціи е била въ тѣзи дѣто Прускы-тъ войници прѣдъ 5 години бѣхъ по-добрѣ въспитани, слѣдователно по-разумни отъ Френскы-тъ.

Въспитаніе-то въ Пруссіи е всеобщо и задѣлжително. Твърдѣ малцини Прусци има които не сѣ прѣминали прѣзъ едно първоначално училище; а това е защото гражданскы-тъ законъ изисква щото всѣко дѣте да ся проважда на училище. Ако нѣкой родител прѣнебрѣгне да проводи момче-то или момиче-то си, то му ся налага глоба; ако той продължава да прѣнебрѣгва въспитаніе-то на чада-та си, глоба-та ся увеличава и по нѣкога дори го хвърлятъ въ тъмницѣ.

Жители-тъ на всѣкой градъ и всѣко село въ Пруссіи сѣ задѣлжени да иматъ училища и да ги поддържатъ. Колкото бѣденъ и да е баща-та, той е длѣженъ да въспита и образува дѣца-та си, като ги проважда на училище. Всѣкой ученикъ плаща по 20 пѣры на седмицѣ-тъ; и ако родители-тъ му не можѣтъ да платятъ и тѣзи малка сумѣ, то дѣца-та имъ ся учатъ безплатно.

Селскы-тъ училища различаватъ отъ градскы-тъ по науки-тъ които ся прѣподаватъ. Въ селскы-тъ училища ученици-тъ учатъ писаніе съ Германскы буквы, прочитѣ, землеописаніе, исторіи, и четыры-тъ просты дѣйствія отъ числителницѣ-тъ. Въ градскы-тъ училища ся учатъ да пишѣтъ съ Латинскы буквы и изучаватъ отъ числителницѣ-тъ дробѣ-тъ и тройно-то правило.

Дѣца-та ся принуждавать да сѣд-
вать редовно само въ первоначалны-тѣ
училища, а въ высны-тѣ училища за-
виси отъ воли-тѣ на родители-тѣ имѣ.
Всичко има единадесетъ степени учи-
лища въ Пруссіи, и всички-тѣ ся под-
държатъ отъ общи даждія. Слѣдъ пер-
воначалны-тѣ училища, за които вече
споменѣхмы, сѣдватъ Гражданскы-
тѣ училища, въ които ся продължа-
вать да ся учатъ науки-тѣ поченѣты
въ первоначалны-тѣ училища. Трете-
степенны-тѣ сѣ опѣзи въ които я-
зыци, искусства и науки ся прѣдавать.

Семинарии-тѣ стоятъ една степень
по-высоко. Тѣ сѣ единъ редъ учили-
ща въ които мамы и момцы ся при-
готовятъ да бѣдѣтъ учителя и учител-
ки. Тогава сѣдватъ наредъ коллегіи-тѣ,
промышленны-тѣ училища, домостро-
ителны-тѣ училища, рударскы-тѣ учи-
лища, земледѣльскы-тѣ училища, ско-
толѣкарскы-тѣ училища, и на конецъ
всеучилища-та.

Учители-тѣ въ общественны-тѣ у-
чилища ся считатъ като Държавны чи-
новницы, и тѣ, както и училища-та, ся
намѣрватъ подъ надзоръ-тъ на Мини-
стръ-тъ на Просвѣщеніе-то. Заплаты-
тъ на учителя-тѣ въ Пруссіи сѣ умѣ-
ренны. Най-гольмы-тѣ платки, които
ся плащатъ на професоры-тѣ въ Бер-
линѣ сѣ 600 лиры на годинѣ, а учи-
телкы-тѣ които учатъ рѣждѣіе по-
лучавать само 45-50 лиры.

Въ цѣлѣ Пруссіи има около 28,000
общы училища съ повече отъ 3,000,
000 ученицы.

ФИНАНЦИАЛНО-ТО ИЗЛОЖЕНИЕ

на

ДЪРЖАВЪ-ТЪ.

Слѣдующе-то заемамы отъ *Л. Хералдъ*:

Официалны-тѣ вѣстникъ *Такелли-
Вакай* обнародва финансово-то изло-
женіе на Държавѣ-тѣ за текущѣ-тѣ
(1877—8) годинѣ, тѣй както то ся
одобрило отъ Камарѣ-тѣ на прѣста-
вители-тѣ прѣди тя да ся растури. Не
ще бѣде безполѣзно да разгледамы
туй изложение на Камарѣ-тѣ, ако при
настоящѣ-тѣ обстоятелства и да не
можемъ да ся повѣримъ напълно на
никаквы прѣдварителны прѣсѣмѣтванія,
колкото внимателно и свѣстно и да
сѣ изработены тѣ, защото никой не
може да опрѣдѣли точно каквы ще бѣ-
дѣтъ разности-тѣ прѣзъ войнѣ-тѣ, и
защото доходи-тѣ на Държавѣ-тѣ ще
ся намалятъ. Колкото повече война-та
става по-ожесточена, толкова повече
страда вътрѣшно-то производство, и
толкова повече прѣсѣмѣтванія источни-
ци-тѣ на доходи-тѣ. При всичко туй,
обаче, финансово-то положеніе, прѣд-
ставено въ туй изложение не е свѣ-
сѣмъ обезсърдително. Всички-тѣ до-
ходъ ся прѣсѣмѣта на 3,945,069 кесин,
или 19,725,345 т. лиры, или 5,082,
375 т. л. по-малко отъ количество-то
споменѣто въ изложението за 1875—
1876. Като разгледамы числа-та въ
настояще-то изложение, ный намѣрва-
мы че вергія-та и бедели-тѣ за теку-
щѣ-тѣ годинѣ надминува съ 152,
530 т. л. опѣзи които сѣ ся събрали
по-онѣзи годинѣ.

За това, ный не ся съгласявамы съ
сѣчинители-тѣ на туй изложение че
горѣспоменѣты-тѣ количества ще мо-
гатъ да ся съберѣтъ отъ области-тѣ,
ако даже и да пріемемъ четъзи годи-

на вергія-та въ столицѣ-тѣ ще бѣде
по-гольма. Въ много окръжія имуще-
ства-та на хора-та ся разсыпахъ. и
въ други обработваніе-то на разны-тѣ
производства ся прѣнебрѣгнѣ, понеже
множество мѣжѣ оставихъ мирны-тѣ
си занятія и ся записяхъ войници.
Освѣнъ туй, горѣспоменѣти-тѣ даноци
ще ся плащатъ въ книжны пары и съ
това тѣ ся намаляватъ по 40 на сто-
тъ. Десятоци-тѣ, които сѣ главный-тѣ
приходъ споменѣтъ въ изложението,
възлзаятъ до 6,500,000 т. лиры, или
460,000 по-малко отъ опѣзи прѣди
двѣ години. По този начинъ възста-
нія-та и войны-тѣ отъ 1875—76 и 77
сѣ намалили съ 5 милиона произведе-
нія-та въ най-плодовиты-тѣ окръжія
на Държавѣ-тѣ. Отъ 1875—6 насамъ
доходи-тѣ отъ всичко сѣ спаднали;
отъ даждія-та за овцы ся получава
254,000 л. т. по-малко, отъ гюмрю-
цы 600,000 л. т. по-малко, отъ деся-
тъкъ-тъ на тютюнъ и опивателны пи-
тія 675,000 т. л. по-малко. Въ вси-
кы тѣзи прѣсѣмѣтванія никой не иска
да прѣведеличѣ лонше-то вліяніе на вой-
нѣ-тѣ върху общо-то благоденствіе
на Държавѣ-тѣ.

Въ настояще-то изложение обыкно-
венны-тѣ разности на Държавѣ-тѣ ся
прѣсѣмѣтѣтъ на 29,470,990 л. т., а въ
извънредны случаи, както въ настоя-
щѣ-тѣ войнѣ, изискватъ ся 16 1/4 ми-
лиона повече. Недостатѣкъ-тъ е на-
стинѣ голѣмъ, но понеже лихва-та на
Държавны-тѣ дългове, която ся вклю-
чава въ туй изложение, не ся плаща,
то недостатѣкъ-тъ ся намалява съ 15
милиона т. л. и остава 11 милиона т. л.,
за които Правительство-то ще ся при-
нуди да земе особенны мѣрки.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

РУСКА-ТА ВОЙСКА.

Слѣдующе-то извлечамы отъ едно писмо
на Букурещкы-тѣ дописникъ на *Л. Таймсъ*.
Восенный-тъ походъ ся е продължавалъ
доволно врѣме щото зрители-тѣ могатъ се-
га да си съставятъ нѣкакво мнѣніе отно-
сительно до способностъ-тъ на Рускы-тѣ
войници, на Рускѣ-тѣ военны системѣ и
на Рускы-тѣ военачалници.

Азъ ще говорѣмъ лъво за пѣхотѣ-тѣ,
защото тя е най-многочисленна и въобще
извършва главнѣ-тѣ работѣ на войнѣ-тѣ.
Прости-тѣ войници отъ тѣзи частъ на Рус-
кѣ-тѣ войскѣ сѣ храбри, корави и есте-
ственно покорни чловѣци; тѣ сѣ дързос-
ти и готови да противостоятъ до край.
При това, тѣ не сѣ повече отъ колкото
трѣбва зависими отъ военачалници-тѣ си,
но до нѣкоя степень знаѣтъ какъ да ся
грѣжатъ за себе си. Тѣ носятъ на грѣбъ-
тъ си около 20 оки товаръ като пжуватъ
отъ 5 до 7 часа на день безъ да ся умо-
ряватъ много. Никой нѣма право да обви-
нява Рускы-тѣ пѣшцы за дѣло не можахъ
да спозучатъ при Плевнѣ, защото бѣше
невъзможно да ся извърши това дѣло по
начинѣ-тъ по който тѣ ся накаралъ отъ
военачалници-тѣ си да го извършатъ; тѣзи
пжгави войници си бѣхъ сръщо еднаж по-
гольмѣ войскѣ, на които само фесове-тѣ
на главы-тѣ ся виждахъ. Чудно е че тѣ
постоянствуваха до толкозъ. За военачал-
ници-тѣ имѣ, обаче, не можѣ да говорѣмъ
толкозъ благоприятно. Види ся че Рускы-тѣ
генерали нѣматъ онова военно искусство,
което имѣ е необходимо за да могатъ да
управляватъ храбры-тѣ си войници както
трѣбва.

Конница-та е добръ приготвена за вой-
нѣ, и може да пжтува много часове на
день; това говоримъ и за редовнѣ-тѣ кон-
ницѣ и за Казацы-тѣ. Тѣ носятъ на коніе-
тъ си пиксметъ по за два дня за себе си
и ячмыкъ за коніе-тѣ. Въ управленіе-то
на Рускѣ-тѣ конницѣ има единъ голѣмъ не-
достатѣкъ, и той е че много употребляватъ

Казацы-тѣ тамъ дѣто трѣбваше да ся у-
потрѣблява редовна-та конница. Казацы-тѣ
вършатъ всякаквы работѣ и по този на-
чинъ тѣ често смущаватъ редовнѣ-тѣ вой-
скѣ и ѣ прѣпятствуватъ. Тѣ въобще сѣ
прости чловѣци, но при всичко това тѣ
извършватъ службы които трѣбваше да ся
повѣрять само на редовны и образованы
войници. Загуба-та при Плевнѣ е едно
сѣдствіе на тѣзи погрѣшкѣ въ Рускѣ-тѣ
войскѣ. Тогава ся пратили нѣколко Казацы
да прѣгледаатъ Турскы-тѣ силы. Тѣ минали
прѣзъ градъ-тъ безъ да прѣгледаатъ както
трѣбваше, и послѣ ся върнали и казали на
генералы-тѣ че нѣмало тамъ голѣма Турска
сила. Тѣзи погрѣшкѣ бѣ начало-то на Рус-
кы-тѣ загубы при онзи градъ.

За топчи-тѣ може да ся каже че ко-
лото ся касеа до движѣніи-та имѣ, мѣре-
ніе-то имѣ и дързостъ-тъ имѣ, тѣ заслу-
жатъ голѣмѣ похвалѣ; но и у тѣхъ има
недостатѣци. Азъ нито съмъ видѣлъ, нито
съмъ чулъ за единъ случай дѣто тѣзи частъ
отъ войскѣ-тѣ е дѣйствувала тѣй щото да
подпомага на пѣхотѣ-тѣ както трѣбва, и
да ѣмъ избави отъ опасности. Коніе-тѣ сѣ
много силни и корави. Топчи-тѣ каратъ
дързостно, но невнимателно, и топове-тѣ
често ся вращатъ отъ пакъ-тъ си или ся
спиратъ тукъ-тамъ, само защото чловѣ-
ци-тѣ не внимаватъ добръ прѣзъ каквы
мѣста върватъ.

Единъ отъ най-гольмы-тѣ недостатѣци
въ Рускѣ-тѣ войскѣ е управленіе-то на
коля-та. Чловѣци-тѣ каратъ кой какъ за-
върне, безъ никаквъ редъ, и по нѣкога
затварятъ пакъ-тъ тѣй щото не може никой
да мине. Този недостатѣкъ е най-опасенъ
въ случаи когато войска-та ся оттегля
прѣзъ неприятель-тъ. И може бы че това
бѣ причина-та за голѣмо-то смущеніе въ
оттегляніе-то на Рускы-тѣ при Плевнѣ.
Необходимо потребно е за Рускы-тѣ во-
еначалници да поправятъ този недостатѣкъ
въ военнѣ-тѣ си системѣ, ако искатъ да
извършатъ нѣщо сръщо Европейскы вой-
скы. Колкото за телеграфы и пошты, които
съставятъ толкозъ важнѣ частъ въ наред-
бы-тѣ на войскы-тѣ въ новы-тѣ врѣмена,
азъ ще дамъ единъ два примѣра. Русскы-тѣ
сѣ были въ Търново и Габрово за толкозъ
дълго врѣме, но помежду тѣзи два града
още нѣма телеграфъ. Отъ Императорскы-тѣ
щабъ до Свищовъ има само една телегра-
фическа линия, и телеграммы-тѣ ся пращатъ
много бавно. Тѣй сѣщо и писма ся пра-
щатъ много бавно. Другъ недостатѣкъ въ
Рускѣ-тѣ системѣ е че три-тѣ отдѣленія
отъ войскѣ-тѣ — пѣшцы-тѣ, конници-тѣ
и топчи-тѣ — ся видятъ да не дѣйстви-
ватъ съ потребно-то единство. Тѣ дѣй-
ствуватъ едно подиръ друго намѣсто да
сѣединятъ силы-тѣ си въ едно взаимно на-
паденіе.

Колкото за характеръ-тъ на войници-тѣ
въобще, азъ не можѣ да кажѣ друго ос-
вѣнъ да ги похвалимъ. Обхода-та имѣ е бла-
городна. Тѣ сѣ по-подобни на Английскы-
тѣ войници отъ колко-то кои да сѣ други,
които азъ съмъ виждалъ.

РУСКЫ МНѢНІЯ ВЪРХУ ВОЙНѢ-ТѢ.

Слѣдующе-то извлечамы отъ писма-та
на С.-Петербургскы-тѣ дописникъ на
Л. Таймсъ:

Въ начало-то на войнѣ-тѣ Рускы-тѣ
вѣстници говорехъ въсхытително. Русскы-тѣ
сѣ стремителни и жаркы родолюбци, и ко-
гато нѣкоя война клони да бѣде благопрі-
ятна за отечество-то имѣ, тя възбужда въ
тѣхъ голѣмо въсхыщеніе. Въ Москвѣ въс-
хыщеніе-то на народъ-тѣ достига почти до
фанатизмъ. До когато Рускы-тѣ войскы сѣ
побѣдоносны, Московитини-тѣ мыслятъ че
за Русіи всичко е възможно; но щомъ
побѣда-та ся обърне противъ тѣхны-тѣ
войскы, тогава въсхыщеніе-то имѣ много
отихнува. Отблѣсване-то на Рускы-тѣ вой-
скы въ Азіи и несполука-та имѣ при
Плевнѣ доста сѣ стреснали Русскы-тѣ.
Тѣ, обаче, не ся трудятъ да криятъ па-
губы-тѣ си, но, както въ миналы случаи,
ся показватъ готови да поерѣщитъ дѣр-
зостно всяко злочастіе. Тѣ припознаватъ
откровенно че сѣ изгубили 7,000 души въ
биткы-тѣ при Плевнѣ, че напредванія-та
имѣ въ Българіи сѣ были въспрѣны отъ
непрітель-тъ, и сѣдлователно че войска-
та може бы трѣбва да ся съерѣдоточи са-
мо на сѣверъ отъ Балканъ-тъ, Шипчен-

скы-тъ проходъ да ся напустне, и че во-
еначалници-тѣ не трѣбва въ бѣдѣще да
прѣзиратъ противници-тѣ си. По тѣ не сѣ
наклонни да напустѣтъ войнѣ-тѣ. Генер-
алы-тѣ ни, казватъ тѣ, трѣбва по-добръ
да разбиратъ силы-тѣ на Турскы-тѣ вой-
скы, и ако избѣгватъ важны погрѣшкы, тѣ
може бы ще пристигнатъ въ Цариградъ
прѣди зимѣ-тѣ.

Споредъ нѣкои Рускы вѣстници, Руска-
та войска е показала безврѣменнѣ бързинѣ
не само въ военны-тѣ си движѣніи, но и въ
гражданскѣ-тѣ си дѣятельности. Щомъ прѣ-
земе се едно мѣсто, тя прибрѣзваше да
нареди мѣстно правительство, голѣмы цер-
моніи ся правяхъ, и высокы похвалы ся
отправяхъ къмъ войскы-тѣ. Всичко това е
умѣстно, но то ся върши безврѣменно. У-
вѣрени ли сѣ наши-тѣ военачалници че тѣ
ще могатъ да държатъ до край всяко мѣс-
то което прѣзематъ? При това, какво ще
кажатъ други-тѣ Силы, особно Австрія и
Англія, върху тѣзи наредбы? Когато стра-
на-та ся освободи отъ Турскы-тѣ войскы,
тогава ще има доволно врѣме да ся въведе
ново-то управление.

Случкы-тѣ въ Малѣ Азіи и въ Бълга-
ріи ся произвели голѣмо вѣленіе въ Рус-
скы, и нѣкои Московитини мыслятъ че два-
ма или трима отъ военачалници-тѣ имѣ
трѣбва да ся сѣдѣтъ; но въ С.-Петербур-
гѣ нѣма ужасни страхове отъ тѣзи не-
благопріятны случкы. «Ный съмъ пріели двѣ
прѣдупѣданія,» казватъ Русскы-тѣ, «и иска
ся надѣвамы че генералы-тѣ ни ще ся въ-
ползуватъ отъ това, и ще дѣйствуватъ за
напрѣдъ по-благоуразумно. Каквыто жертвы
и да ся изискватъ, ный трѣбва да ся бѣемъ
до край. Невъзможно е вече слѣдъ случкы-
тѣ въ Българіи да ся остави страна-та
както бѣше напрѣдъ.» Онова, отъ което
Русскы-тѣ най-много ся боятъ, е дипло-
матическо сплитаніе, но пакъ тѣ сѣ по-
наклонни да върватъ че никоя отъ други-
тѣ Силы нѣма да ся намѣси въ тѣзи войнѣ.

Онова на което народъ-тъ най-много ви-
нава за сега е събираніе-то на резервы-
тѣ и трѣгване-то на Императорскѣ-тѣ
стражѣ. Казватъ че новы-тѣ войници сѣ
много въсхытени.

ВОЕННО-ТО ПОЛОЖЕНИЕ.

Съпротивленіе-то, което Русскы-тѣ поерѣщ-
наха въ Българіи, не бѣше такова щото
да оправдае голѣмѣ-тѣ страхъ който об-
зе Рускѣ-тѣ войскѣ слѣдъ злочастнѣ-тѣ
случкы при Плевнѣ, но то бѣше доста-
точно за да промѣни всички-тѣ планѣ на
военный-тъ походъ. Намѣсто да напредъ-
ватъ бърже къмъ Цариградъ, и отъ тамъ да
спечелятъ нѣкоя блестява дипломатическѣ
побѣда, Русскы-тѣ трѣба да разберѣтъ сега
че тѣ ще има да ся бѣятъ усилено съ Тур-
скы-тѣ войскы за да ги отблѣснатъ, и че
за това тѣ иматъ нуждѣ отъ единъ грамад-
нѣ силѣ. Явно е още, че за да ся испждятъ
Турци-тѣ отъ укрѣпѣны-тѣ си положенія
ще ся изиска не малко врѣме. Русскы-тѣ
може да ся разбѣятъ още веднѣжъ и
дваж не само ако нападнатъ пакъ на Ос-
манъ пашѣ при Плевнѣ, но и тамъ, дѣто
тѣ ся мжчатъ да противостоятъ на Мех-
медъ Али и на Сюлейманъ пашѣ. Ако Бал-
канъ-тъ падне още веднѣжъ въ Тур-
скы рѣцѣ, мѣжнотии-тѣ, които прѣпятству-
ватъ на Русскы-тѣ да напредъватъ, ще ста-
натъ още по-гольмы. Но даже ако прѣд-
положимъ че Генералъ Гурко ще може
да държи Шипченскы-тѣ проходѣ, наше-
ственици-тѣ на-дали ще смѣятъ да вър-
ватъ дързостно напрѣдъ додѣто не съкру-
шатъ Турскы-тѣ войскы, които заплащаватъ
стобщенія-та имѣ и отъ Истокъ и отъ Западъ.
Не трѣбва да ся чудимъ че Русскы-тѣ во-
еначалници толкова сѣ ограничили планъ-тъ на
дѣйстви-та си. Ако подкрѣпленіи и да влзатъ
въ Българіи по 5000 души на день, Рускы-
тѣ главни началници не сѣ наклонни да ги
употрѣбятъ извѣднѣжъ, и споредъ нашѣ-
тъ дописникъ който ни телеграфисва отъ
Букурещъ, Великы-тъ Дукъ Никола и не-
гови-тѣ свѣтници сѣ рѣшили най-посѣтъ
да не ся простиратъ отвѣдъ Балканъ-тъ
тѣзи годинѣ. Цѣлѣ-та, който си прѣдла-
гатъ Русскы-тѣ сега, е да разбѣятъ двѣ-
тѣ Турскы войскы, които сѣ завзели силны
отбранителны положенія, на западъ отъ
Плевнѣ къмъ Ловечъ, и на истокъ отъ Раз-
градъ къмъ Османъ Пазаръ, и да исклучатъ
Сюлейманъ пашовѣ-тѣ войскѣ отъ бойно-

то поле. Ако Русии-тъ успѣятъ да испадятъ добръ-устроены-тъ Туреки войски отъ страна-тъ на сѣверъ отъ Балканъ-тъ прѣди да си развали време-то, тѣ ще извършатъ всичко което справедливо могатъ да си надѣватъ за сега. Есень-та вече настава и войска-та на Великий-тъ Дукъ ще има не малко да тегли отъ болести. Епидемически болести застрашаватъ Руски-тъ войски които изведиждъ си прѣнесохъ отъ единъ студентъ въ горѣщъ климатъ, и които живѣятъ въ станове дѣто най-обыкновенны-тъ мѣрки за пазеніе на здравіе-то ся види да сѣ прѣнебръжжати.

Последни-тъ три седмици произведохъ чудно и печално промѣненіе въ военно-то положение. Не по-отдавна отъ послѣдани-тъ дни на Юлія, Европейскы-тъ Правительства още вѣрвахъ въ побѣдоносно-то напрѣданіе на Русси-тъ. Великий-тъ Дукъ бѣ вече засѣдѣлъ на Южный-тъ брѣгъ на Дунава; Князь Черкасскы и свѣтлинци-тъ му бѣхъ ся установили въ Тырново, и Генералъ Гурко, съ малкъ-тъ си четъ, вече минувахе Балканъ-тъ. Вѣяніе-то на тѣзи произшествія върху другы-тъ Силы бѣше много важно. Тѣмъ въ това време Англійско-то Правительство помисли за нужно да подкрѣпи гарнизонъ-тъ на Мала, и Австрійскы-тъ държавни мѣжѣ поченяхъ да разискватъ въпросъ-тъ на въоруженіе-то, и рѣшихъ да ся въоружатъ една частъ отъ Австро-Унгарскы-тъ войска. Но слѣдъ малко дни положеніе-то ся промѣни още веднѣжъ. Въ оныя сѣщій-тъ день, когато ся издаде въ Виенѣ Министерско-то рѣшеніе за въоруженіе-то, Русси-тъ бѣхъ отбѣснати при Плевнѣ. Безполезно е да разискваме дали това разбиеніе има голѣмо военно значеніе или не. Важность-та на сраженіе-та не трѣба да ся смѣта отъ число-то на убиты-тъ или отъ разстояние-то на което разбита-та войска е отбѣснана. Можемъ да кажемъ че Русси-тъ не прѣтърпѣхъ тогава съкрушителнѣ загубы; тѣ не ся разстроихъ и не изгубихъ надеждѣ-тъ си и храбрость-тъ си. Слѣдъ единъ или два дня тѣ бѣхъ готови и желаючи да подновятъ бой-тъ. Но при всѣмъ това, малко битки сѣ имали такыва важны и бѣзъ послѣдствія, каквыто битка-та при Плевнѣ.

Тѣзи послѣдствія сѣ и военны и политически. Тѣзи битка дойде да покаже на Руски-тъ генералы, на С.-Петербургско-то общество, на Австрійскы-тъ и Пешанскы-тъ политики че тѣзи война, колкото голѣма и да ся виднѣе по-напрѣдъ, трѣба да бѣде безмѣрно по-голѣма прѣди да ся свѣрши, и че край-тъ ѝ не може да ся прѣдвиди кога и какъвъ ще бѣде. Тя дойде да покаже на воюющы-тъ силы че сега вече встѣпятъ въ единъ отчаянъ борбъ, за който прѣди 3 мѣсеца тѣ не сѣ нищо сѣпували. Сега чакъ Руско-то Правительство ся види да е разбрало значителность-тъ на дѣло-то което то е прѣдпріело. За доказателство на това служи Руска-та войска. Седмъ военны тѣла има днесъ въ Българіи; отъ тѣзи само четыри бѣхъ най-напрѣдъ, още прѣзъ Ноемвріи, поставени на военныя ногъ. Малко повече отъ половинѣ-тъ войска, която днесъ ся намѣрва на бойно-то поле, Руский-тъ царъ тогава считаше достаточна да наложи на Турціи войска-тъ му. Колко различна е днешна-та смѣтка! Можемъ да кажемъ че всѣмъ-та сила на Руска-тъ Имперіи ся намѣрва вече на военныя ногъ. Стража-та, близо 50,000 души, отборна-та войска въ Державѣ-тъ, ся испраща бѣрже за да бѣде готова изиди-тъ мѣсецъ; резерва-та отъ 186,000 души ся повыка на оружіе, и нови войнници продължаватъ да ся събиратъ. Цѣль-та на Руско-то Правительство е да удвои число-то на досега събранѣ-тъ си войска въ Българіи.

Ню-Йоркскыи Трибуны казва: Руска-та войска въ Българіи е сѣрещала голѣмы спянки. Десно-то крыло при Плевнѣ, слѣдъ люта битка, е было принудено да ся дръпне назадъ съ голѣмы загубы. Като едно слѣдствіе на тѣзи и другы несполуки на Русси-тъ, тѣ сѣ изгубили много отъ свое-то достойнствѣ и вліяніе прѣдъ свѣтъ-тъ, и страхъ-тъ, който другы-тъ държавы имахъ отъ Русіи, сега доста ся е намалилъ. Но да не мислимъ че тѣзи Турека

побѣда ще направи Русси-тъ да ся оттеглятъ и да ся върижатъ въ отечество-то си безъ да свѣршатъ нищо. Загуба-та не изстудява крѣвь-тъ на Руский-тъ войнникъ. Задъ днешнѣ-тъ войска има единъ голѣмъ народъ, който е прѣдпріелъ войнѣ-тъ съ голѣмо въсхыщеніе. Оныи войнници ще прѣдпочетатъ да ся бѣжатъ до край, нежелатъ да ся върижатъ при съотечественицы-тъ си и да имъ кажатъ: «Ный не могохмы да побѣдимъ непріятелы-тъ.»

Дипломатическо-то слѣдствіе на тѣзи Турека побѣдѣ е явно; то е че случаи-тъ за чуждо намѣваніе ся намалихъ. Другы-тъ държавы сега по-спокойно ще оставятъ Русіи и Турціи да ся борятъ самы.

ВОЙНА-ТА.

Споредъ единъ телеграмъ отъ Ахмедъ Мухтаръ паша, отъ 13-ый того, Турека-та войска въ Арменіи нападна на Русси-тъ при Гедиклеръ на 11-ый того въ четвъртъкъ по сѣрѣдницѣ, и слѣдъ едно сраженіе, което траяло три часа, тя отбѣснала Руско-то прѣдшествующе отдѣленіе. Тогава приставила Руска-та войска и нападна на Турека-тъ, една ожесточена битка послѣдвала цѣль день, и най-послѣ Русси-тъ ся оттеглили задъ укрѣпленія-та си. Турека-тъ генералъ прѣсѣлта своитѣ загубы да сѣ 1200 души убиты, а загубы-тъ на Русси-тъ 2,000 или 3,000 убиты. Генералъ Али паша ся наранилъ, и Генералъ Чорчасовъ, командантъ-тъ на Руска-тъ конницѣ, падна убитъ.

Споредъ единъ телеграмъ отъ Дервишъ паша, отъ Батумъ, на 12-ый того станало едно сбиваніе при Миапъ, въ което Турека-та войска излѣзла побѣдоносна.

Морскыи-тъ командантъ на Сухумъ-Кале телеграфисва че четыри Руски торпидныя вѣпорчета нападнахъ нощемъ на единъ Турека броненъ корабъ. Единъ отъ торпиды-тъ ся прѣсѣлъ близо до корабъ-тъ, безъ обаче да го повреди. Три-тъ отъ тѣзи вѣпорчета ся потопили, но четвърто-то избѣгнало.

Споредъ единъ депешъ отъ Мехмедъ Али паша отъ 12-ый того, близо при Аизларъ Русси-тъ нападнахъ на лѣво-то крыло на войска-тъ му на 10-ый того, и чакъ на 11-ый того, но были отбѣснати слѣдъ като изгубили нѣколко сотни души.

Споредъ единъ телеграмъ отъ Виенѣ, Русси-тъ ся нападнахъ на сѣщо-то мѣсто на 12-ый того отъ единъ многочисленъ Турека войска, и ся принудили да ся оттеглятъ къмъ Суданіе. Може да има нѣкоя погрѣшкѣ въ този телеграмъ, или може да ся отнеса на битка-тъ отъ 11-ый, защото Мехмедъ Али паша не говори нищо за това въ депешъ-тъ си отъ 12-ый того.

Най-интересно-то е това що ся върши при Шипченскыи-тъ проходъ. Една жестока и крѣвава борба ся е продължавала нѣколко дни между Руска-тъ войска, която държи проходъ-тъ, и войска-тъ на Сюлейманъ паша, която ся мѣчи да го завземе.

Споредъ телеграмъ-тъ отъ Сюлейманъ паша, той на 8-ый того расположилъ войска-тъ си близо до Шипкъ, и на другы-тъ день, като ся сѣмѣжло, нападна на Руски-тъ укрѣпленія въ проходъ-тъ. Руска-та войска была силно укрѣпена и въ проходъ-тъ и по околны-тъ върхове. Руски-тъ войнници държали укрѣпленія-та си юнашки, и нѣколко пати излѣзли изъ тѣхъ и нападнахъ непріятель-тъ. Сюлейманъ паша много похвалява юначество-то и на Руски-тъ войнници и на своѣ-тъ си войска. Битка-та почнала сутринь-тъ рано по тѣзи планинскыя высочины и траяла до вечеръ-тъ слѣдъ захожданіе на слънце-то. Турека-тъ войнници сполучили да ся пократятъ по высочины-тъ, но не могли да зематъ укрѣпленія-та. Паша-та казва че Руска-та войска была голѣма, и че тя имала повече и по-голѣмы топове отъ неговѣ-тъ.

Споредъ единъ по-послѣдѣнь телеграмъ отъ Сюлейманъ паша, той подновилъ на 9-ый того нападеніе-то на Руски-тъ укрѣпленія въ Шипченскыи-тъ проходъ. Битка-та была жестока и ся продължила отъ сутринь-тъ до вечеръ-тъ, но Турека-та войска не могла да обсади проходъ-тъ. На 10-ый того борба-та ся подновила и Турека-та войска сполучила да достигне до единъ планинскыя връхъ, отдѣто тя можала да владѣе два-та пѣтя които водятъ отъ Шипченскыи-тъ проходъ къмъ Габрово.

Споредъ единъ телеграмъ отъ Сюлейманъ паша отъ недѣльнъ вечеръ, 14-ый того, битка-та при Шипченскыи-тъ проходъ още ся продължавала. Въ сѣбботѣ Руска-та войска ся помѣчила да завземе планинскыи-тъ върхове които Турци-тъ бѣхъ занимали; тя най-напрѣдъ сполучила отчасти, но отпослѣ была отбѣснана. Сюлейманъ паша казва тѣзи битка да е была една отъ най-ожесточены-тъ на свѣтъ-тъ. Тя траяла близо 36 часа. Руски-тъ укрѣпленія въ проходъ-тъ оставатъ неповредены, но Турека-та войска още държи высокы-тъ мѣста. Ако бой-тъ и да ся е продължавалъ шестъ дня, той още не ся е свѣршилъ. И двѣ-тъ Силы припознаватъ голѣмъ-тъ важность на тѣзи борбѣ, и безъ сѣмѣніе, и двѣ-тъ ще испратятъ всѣмъ-тъ колкото могатъ подкрѣпленія.

Споредъ най-послѣднѣи-тъ телеграмъ отъ Сюлейманъ паша, отъ 16-ый того, Руска-та войска въ Шипченскыи-тъ проходъ не подновила нападенія-та си по планинскыи-тъ върхове, които Турека-та войска държала.

Сюлейманъ паша сполучилъ да загради Русси-тъ отъ три страны, но той неможалъ да прѣкъсне съобщенія-та имъ съ Габрово.

На сѣверъ отъ Балканъ-тъ само малко значителны сбиванія сѣ ся случили.

На 12-ый того ся поченало едно взаимно бомбардираніе между Видинъ и Калафатъ.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Дописникъ-тъ на *А. Хералдъ* пише отъ Солунъ, че на 8-ый того Солунска-та област ся обвила въ обсадно положеніе. Съставилъ ся вече и воененъ свѣтъ подъ прѣдсѣдательство-то на Абдулла паша. Тѣзи мѣрка ся зела за да ся прѣдварятъ смущенія-та, които може да станатъ отъ нѣкон смутители.

Споредъ мѣстныи-тъ вѣстникъ *Терджену-манъ Ефкаръ*, число-то на оныи Българи които ся заплри отъ власти-тъ като съгледатели, отъ когато Русси-тъ влѣзохъ въ Румели до сега, ся вскачвало на 2,800 души, отъ които всѣмъ-тъ, слѣдъ обыченъ-тъ формалности въ такыва случаи, сѣ ся заточили въ Фезанскъ-тъ областъ, въ Варварскы Триполи.

Споредъ единъ допискъ отъ Бѣлградъ отъ 31-ый минѣлаго, всѣмъ-тъ ново-обучени Сърбскы войнници отъ редовнѣ-тъ войска ще ся сѣдинятъ съ единъ частъ отъ Сърбскъ-тъ народнѣ стражѣ, и ще образуватъ сѣдинены баталіоны. Първыи-тъ разрядъ отъ народнѣ-тъ стражѣ ще бѣде готовъ слѣдъ 10 дня по всѣмъ-тъ области. Народна-та артилерія е готова, и всѣмъ-тъ военныя потребности и движимы телеграфически отдѣленія ся приготвятъ.

Единъ телеграмъ отъ С.-Петербургъ отъ 31-ый минѣлаго казва: «На 27-ый того ся подписа единъ уговоръ въ Руский-тъ главенъ станъ отъ Г. Поляковъ за направленіе-то на единъ желѣзницѣ между Бендеръ и Галацъ. Тя трѣба да ся свѣрши въ три мѣсеца.

Единъ официаленъ телеграмъ отъ минѣлѣ-тъ сѣрѣдъ, 10-ый того, извѣстива за второ съблѣскваніе помежду единъ четъ Герцы, състоящъ отъ 200 души, които Правительство-тъ телеграмъ нарича разбойницы, и едно отдѣленіе Турека войска, състоящъ отъ единъ баталіонъ и половина пѣшцы съ два горекы топове. Казватъ че Герци-тъ наизлѣзли на морскыи-тъ брѣгъ при село-то Санади отъ 9 варкы. Бой-тъ станалъ не далечъ отъ село Неологостъ, и траялъ близо два часа, когато Герци-тъ побѣдиха къмъ горы-тъ. Въ Санади, въ Неологостскыи-тъ мѣнастырь, и въ нѣкои другы мѣста Турека-та войска намѣрила скрити повече отъ 100 пушкы и 45 сандѣка военныя потребности, които съдържали нѣколко хляды пищика, и отъ които петь сандѣка държали повече отъ 1,000 омы олово, което, безъ сѣмѣніе, е было назначено за крушумы.

Берлинскыи-тъ дописникъ на *Таймсъ* телеграфисва на този вѣстникъ отъ 7-ый того: «Германско-то Правительство е продало на Герци 2,000,000 фишеды Шасно, които то е прѣзело въ войнѣ-тъ на 1870.

До 12-ый того, число-то на оныи Българи, които сѣ ся прибрали и намѣстѣ по разны мѣста отъ Англійскыи-тъ С. магистратъ Комитетъ въ Едрене, възлизалъ на 970. Благодареніе на шеджъ-тъ, и помощъ отъ Англіи, Едренскыи-тъ Комитетъ има на свое расположеніе едно имущество отъ 4,000 ан. л.

Едно писмо отъ Родосто, отъ 8-ый того прѣдставява плачевно-то състояние голѣмо-то число бѣжанцы, които напослѣкъ пристигнали въ оныи градъ отъ Едрене. Бѣжанцы-тъ были исключительно ны и дѣца, съ исключеніе на двама стары Българи отъ Ескы-Загрѣ. Христіани-тъ Родосто ся старали да помагатъ на тѣ злочастници и ги настанявали въ къщи-си, въ училища-та си, и по черковныя дворове. Родостскыи-тъ управитель, тѣ заповѣдалъ да имъ ся раздава хлѣбъ, нѣколко търговци имъ събрали помощъ пазаръ-тъ. Англійскыи-тъ главенъ консулъ Г. Фосетъ, проводилъ да ся раздадатъ страдаущы-тъ дрехы и другы потребности.

Турека-тъ вѣстникъ казватъ че сѣ мѣстили Абдулъ Керимъ паша отъ Бѣтъ му въ Ташкиларъ подъ стражѣ.

Н. П. Ахмедъ Вефикъ паша, Прѣдсѣтель-тъ на Отоманскъ-тъ Камарѣ на Прѣставители-тъ, ся назначилъ главенъ управитель въ Едрене, намѣсто Ибрахимъ паша.

Руска-та Императорска стража прѣшла прѣзъ Чернаводѣ на пѣтя си по Дуна въ пѣтъкъ на 5-ый того; и на 6-ый прѣдъ отдѣленія отъ войска-тъ на Генералъ Циммермана прѣминили Дунава при Пирѣ прѣзъ третій-тъ мостъ който Русси-тъ скоро сѣ построи на Дунава.

Казватъ че Сърбія сключила единъ за отъ 60,000,000 франка (2,400,000 ан. л.) съ дружество-то Ротсчайлдъ, подъ поручителство.

Единъ отъ ранецѣрителы-тъ на Червеныи Кръстѣ, Д-ръ Мейрикъ, 22 годишенъ, сѣ поминѣлъ тѣзи дни. Той ся разболѣлъ отъ тѣжкы-тъ си службы за раненіи.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКЫ ДЕПЕШИ

Берлинъ, 9 Августъ. — По настоянію Германскыи-тъ Императоръ ся намѣрва Бабелсбергъ, и Князь Бисмаркъ прѣднесъ за тамъ за да ся посвѣтува съгово Величество относительно до дѣло-то положеніе на работы-тъ.

Лондонъ, 10 Августъ. — Единъ телеграмъ отъ Букурещъ, който ся обнародовалъ днешний-тъ *Глобъ*, казва че Сърбскыи-тъ сѣмъзванецъ, Князь Карагеоргиевичъ, труды по тайнѣ начинъ да добые прѣзъ Сърбскъ-тъ Консервативныи партия-тъ е противна на войнѣ-тъ.

С. Петербургъ, 11 Августъ. — Е царскы указъ заповѣда да ся образуватъ четвъртый-тъ баталіонъ да служи по лѣзницѣ-тъ.

Бѣлградъ, 11 Августъ. — Повѣренныя наставленія сѣ ся дали на Сърбскыи-тъ власти относительно за турѣна на народнѣ-тъ стражѣ на военныя ногъ.

Виенѣ, 13 Августъ. — Споредъ по-то официално извѣстіе отъ Русіи, ка-та войска на 11-ый того държала ны-тъ си положенія въ Шипченскыи-тъ проходъ. На другыи-тъ день (пѣтъкъ) важны сбиванія не станали на тѣ мѣсто.

Виенѣ, 13 Августъ. — Виенскыи-тъ *Минише Кореспонденсъ* казва че двѣ бскы военны тѣла ще ся сѣрѣдоточатъ 25-ый того по рѣкъ Тимокъ.

Паризъ, 14 Августъ. — Френско-то министерство е рѣшило да ся сѣди Г. бета за слово-то му, което той е изрѣкъ въ Лилъ на 3-ый Августъ, и въ кои-то падилъ Маршалъ Макъ-Махона, прѣдсѣтель-тъ на Републикѣ-тъ.

Издава ся отъ Американско-то Еврейско Общество.

Редакторъ Т. Л. Байнгтовъ въ Американъ-Ханъ.

Въ Печатницѣ-тъ на Д. Араманъ Ароніанъ-Ханъ № 11.